

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

פרשת חיי שרה

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- א. פגישת יצחק ורבקה
- ד. אליעזר בבית רבקה
- ה. אברהם נושא את קטורה ופירוט ילדיהם
- ה. רבקה חוזרת עם אליעזר לארץ כנען
- ו. בקשת אברהם לקנות קבר מבני חת
- ז. פגישת אליעזר ורבקה
- ח. יצחק נושא את רבקה ומתנחם
- ט. אברהם משיב את אליעזר
- י. מיתת אברהם וקבורתו
- יא. אברהם נותן את רכושו ליצחק
- יב. הליכת אליעזר לחרן ותפילתו
- יג. תולדות ישמעאל
- יד. אברהם קונה את השדה והמערה מעפרון

שאלה לשולחן שבת

"ושמה קטורה"

כתב רש"י: קטורה. זו הגר, ונקראת קטורה על שם שנאים מעשיה כקטורת. ויש לבאר את דברי רש"י כאן שהייתה הגר נאה במעשיה כקטורת, הרי רש"י כתב על הגר בפרשת וירא: "ותלך ותתע - חזרה לגלולי בית אביה". הרי ששבה לדרכיה המקולקלים כשעזבה את ביתו של אברהם ויש לפרש את הדבר.

מטרת השאלה הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"ואקברה את מתי מלפני"

צריך לבאר את כוונת אברהם באומרו: "מלפני", ומה בא לומר בכך. אלא, שצדיקים במיתתם קרויים חיים (ואולי לכן קרויה הפרשה "חיי שרה", ולא "מות שרה") ובעצם כל מורשתה ופעלה של שרה לא מתו עם גופה, אלא המשיכה לפעול אף לאחר מיתתה בכך שכל הנשים שהכניסה תחת כנפי השכינה המשיכו בדרכה. לכן אמר אברהם שרק קובר את מה שמוטל לפני, והיינו גופתה של שרה אך מה שלא לפניו, זוהי החלק של שרה שלא ימות לעולם.

"ויאמר עבד אברהם אנכי... ותלד שרה אשת אדוני בן לאדוני... ויתן לו את כל אשר לו"

המשנה (פאה פ"ג מ"ז) כותבת, שחולה שכותב את כל נכסיו לבניו אין מתנתו קיימת במקרה שחזר והבריא, משום שברור שהיה בדעתו שמחלק את כל רכושו משום שעומד הוא להיפטר מן העולם. אך אם שייר לעצמו קרקע כל שהוא - המתנה קיימת, וידוע שעבדים הוקשו לקרקעות. לפי זה, חשש אליעזר שאם יאמר שנתן אברהם ליצחק את כל מה שיש לו, יאמרו בתואל ולבן שאין מתנתו מתנה שהרי לא שייר לעצמו דבר, לפיכך הקדים לומר 'עבד אברהם אנכי' ומכיון שכך, הרי שהשאיר אברהם קרקע לעצמו ואת כל השאר הנחיל ליצחק. (ר' אהרן גרוס ממיץ צ"ל)

"אלי לא תאבה האשה"

כתב רש"י: 'אלי כתיב, בת היתה לו לאליעזר, והיה מחזר למצוא עילה שיאמר לו אברהם לפנות אליו להשיאו בתו, אמר לו אברהם, בני ברוך ואתה ארור, ואין ארור מדבק בברוך'. ויש לבאר מדוע בחר רש"י לפרש כן רק בפסוק זה שבו חוזר אליעזר על דבריו ולא מיד כשאמר כן לאברהם? (מזה שלא אמר 'פן') ויש לומר: א. הדבר רמוז כאן בפסוק מזה שפתח להם ב"לא תאבה האשה". (ע"פ הרד"ק) ב. רצה כאן לומר להם זאת כדי שיבינו מה הוא מציע להם, חתן שרצה בו בעצמו. (שפת אמת) ג. מלכתחילה ידע שהוא ארור, אבל לאחר שאמר לו לבן: "בא ברוך ד" חשב שמעתה והילך הוא ברוך. (מושב זקנים) ד. אין האדם חש את נגיעתו העצמית בשעת המעשה ולכן בדבריו לאברהם לא שם לבו לכך אלא רק לאחר מכן כשישב עם משפחת רבקה. ה. כאן יותר משמע לדרוש כן משום שלא הוסיף כדבריו לעיל האם ישיב את יצחק שמה. (מהרי"א) ו. ידע שיצחק לא ישא את בתו אבל רמז להם שישנה אפשרות שכזו כדי שלא ידרשו עבורה ממון רב. ז. לא רצה לומר ללבן ובתואל שאברהם לא הסכים לשדך את יצחק לבתו כי הוא ארור, ולכן כתוב רק פה כביכול לרמוז להם שיש עוד אפשרויות ליצחק. (כלי יקר) ח. לכן אמרו לו לבן ובתואל: "מד' יצא הדבר לא נוכל דבר אליך רע או טוב", והקדימו את הרע לטוב שהרי שמעו שאליעזר רוצה את יצחק כחתן לעצמו. (רבינו אפרים, בשם רבי יוחנן) ט. מלכתחילה לא העלה על דעתו להשתדך עם יצחק אבל משראה את המחותנים האלו ואת רמתם שוה החל לחשוב שמא בעצם או לא יותר גרוע מהם. (רבי יצחק מוורקי) י. מזה שהוסיף לספר ששאל את אברהם: "לא תאבה וגו'". על כרחך שבת הייתה לו לאליעזר, ובכוונה סיפר להם זאת כדי שיתחרטו ויחשבו שיש פגם בשידוך אם שאל אליעזר כך, לכן דרשו חז"ל כן דווקא מפסוק זה שהרי מכאן מוכח שכך הייתה מחשבת אליעזר. (הגר"ח מבריסק והמגיד מדובנא) יא. ממה שאמר לאברהם אין ראייה כי שאל פרקטית מיד לאחר מכן: "ההשב אשיב את בנך שמה", רק כאן סיפר להם סתם ששאל אולי לא תרצה האישה ללכת אחריו. (אמרי שפר) יב. מזה שתפילתו נענתה חשב שאולי כבר יצא מכלל ארור. יג. ישנה הלכה שעבד שברח לארץ ישראל מחויב רבו לשחררו, ויש לדייק מדברי הרמב"ם והשו"ע שאף להפך שאם שניהם בארץ ישראל ורוצה האדון לצאת לחו"ל, חייב לשחרר את עבדו. אליעזר רצה שיצחק ישא את בתו, אך ידע שיצחק לא ישא שפחה, לכן ניסה לדאוג לכך שבתו תשתחרר, אך ידע שאסור לשחרר עבד בגלל מצות העשה: "לעולם בהם תעבדו". לאחר שנתן אברהם לאליעזר שטר מתנה על כל מה שיש לו כולל אליעזר ובתו, לכן שאל אליעזר את אברהם: "ההשב אשיב את בנך שמה", שבמקרה כזה בתי תישאר בארץ ויהיה חייב לשחררה, אם כן, ממילא לא יתקיים העשה של "לעולם בהם תעבדו", ועל כן עדיף שיישאר בארץ ישראל, ישחרר את בת אליעזר - וישאנה. וזו כוונת אליעזר למשפחת בתואל: בלתי אפשרי שיצחק יבוא לכאן, אלא רבקה צריכה לבוא אליו, שהרי לו יצא יצחק מארץ ישראל - היה נושא את בתי. (כמוצא שלל רב בשם בעל ה'הפלאה' בשם אביו). (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א ל'שאלה לשולחן שבת' תש"פ)

ישנו ביקוש רב בבתי הכנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה. ניתן לתרום: 1. בהעברה לבנק לאומי (10 סניף 905 חשבון 5055271, ע"ש 'ביין' 2. לשלוח שיק למערכת

העלון מוקדש לרפואת יעל בת רבקה בתשע"י

חידון א' ת'

- התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. במחיר זה קנה אברהם את מערת המכפלה
 - ב. משקל גזם הזהב שקיבלה רבקה
 - ג. ממנו נפלה רבקה
 - ד. מבני ישמעאל
 - ה. כינויו של אליעזר בפרשה
 - ו. "____ יצחק אחרי אמו"
 - ז. "ואברהם ____ בא בימים"
 - ח. העם ממנו קנה אברהם את מערת המכפלה
 - ט. השי"ת ברך את אברהם בשיבה _____
 - י. הם קברו את אברהם
 - כ. משם אברהם לא רצה לקחת אשה ליצחק
 - ל. אחיה של רבקה
 - מ. מזון לגמלים
 - נ. בני חת אמרו לאברהם שהוא _____ בתוכם
 - ס. אברהם שילם בכסף עובר ל _____
 - ע. באר המים נקרא גם "____ המים"
 - פ. לבניהן נתן אברהם מתנות
 - צ. שם אביו של עפרון, שדרש מאברהם הון
 - ק. שמה הנוסף של הגר (לפי רש"י)
 - ר. משפחת רבקה ברכוה: "אחותנו את היי לאלפי _"
 - ש. משם שותים הגמלים
 - ת. מזון לגמלים

חידון א' ת' הפוך

- התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. שניים מבני ישמעאל
 - ב. אליעזר נתן לרבקה תכשיטי _____
 - ג. שמה של סוכנת דוד (מן ההפטרס)
 - ד. הכלי בו ממלאים מים מן הבאר
 - ה. כינוי נוסף לשבועה, ואף לסוג של קללה
 - ו. אליעזר רחץ בבית בתואל את _____
 - ז. התכשיטים שנתן אליעזר היו _ לקורות בניה
 - ח. יצחק יצא לשדה כדי-
 - ט. "ואפנה... או על שמאל" - בנותיו של מי? (רש"י)
 - י. יצחק ישב בבאר-
 - ך. "ארבע מאות שקל כסף ביני ____ מה היא"
 - ל. מילה נרדפת ל-'ותסיים'
 - ם. התכשיטים שאליעזר נתן לרבקה
 - ן. שם נמצאת מערת המכפלה
 - ס. "ותקח הצעיף _____"
 - ע. שם נוסף לחברון: 'קרית- _____'
 - ף. רבקה התעטפה בו בראותה את יצחק
 - ץ. כשאליעזר ראה את רבקה: הוא ____ לקראתה
 - ק. אחד מבני קטורה
 - ר. אברהם אמר לבני חת שהוא _____ עימם
 - ש. "____ זרעך את שער אויביו"
 - ת. אליעזר נתן למשפחת רבקה

ואלה שמות

"ואלה תלדת ישמעאל"

מה היה שמה של אשת ישמעאל? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

דרש ריש לקיש: נשיא שחטא, מלקין אותו בפני בית דין של שלושה. האם לאחר מכן יחזור לגדולתו? אמר חגיגי: "משה (לשון שבועה), אין מחזירים אותו, שהרי במלקות יש מעין דין של מיתה וכאילו הרגוהו (או מרוב פחד שמא יתנקם בהם להורגם)". שמע רבי יהודה הנשיא את דרשת ריש לקיש וכעס עליו, ומיד שלח גדוד חיילים כדי לתפוס את ריש לקיש ולטרפו (או שהוא נטרף וברח מפניהם) וברח והלך לו אל מגדל אחד, ויש אומרים שברח למקום שנקרא כפר חיטים. למחרת, עלו לבית המדרש רבי יוחנן ורבי יהודה הנשיא. שאל רבי יוחנן: "מדוע אין כבודו דורש בדברי תורה?" התחיל רבי יוחנן לטפוח (למחוא) בידו האחת. תמה רבי: "וכי טופחים ביד אחת?!" אמר לו: "אין טופחים ביד אחת, אבל אם ריש לקיש חסר - אינני יכול לומר דברי תורה! כי הוא פותח את ההלכה עמי". שאל הנשיא: "והיכן המפתח הזה?" כלומר, אנה הלך בן לקיש, אמר לו רבי יוחנן: "במגדל הזה", אמר לו: "למחר, אני ואתה נצא לקראתו". שלח רבי יוחנן לריש לקיש שליח להודיע לו שיכין דבר תורה כי הנשיא יוצא לקראתך. למחרת, יצא ריש לקיש לקראתם ואמר להם: "דומים אתם לבוראכם שכשם שהקב"ה בא לגאול את ישראל ממצרים לא שלח אף שליח אלא הוא בעצמו עם פמלייתו". שאל אותו רבי: "ומה ראית לומר דבר שנשיא שחטא מלקים אותו?" ענה להם ריש לקיש: "וכי אתם סבורים שמחמת יראתכם אמנע עצמי מלומר דברי תורה?!" (ע"פ ירושלמי סנהדרין פ"ב ה"א)

מילה בפרשה

**איסור הוא יאסור,
ויכחיד שנות דור,
כי היה כח בידה,
ומלהצילה לא ימנע.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 4 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

איזו אישה קיבלה את שמה בברית מילה?

"וישקול אברהם לעפרון"

מדוע בעת התשלום כתוב לפתע "עפרון" ללא ו' אלא הדבר מרמז על כך שהיה עפרון רע עין, וכמאמרם ז"ל: "אומר הרבה ואפילו מעט אינו עושה", שבתחילה אמר שיתן את השדה והמערה לאברהם בחינם. אך לבסוף דרש תשלום עבורם. שהרי "עפרון" ו-"רע עין" שווים בגימטריא לסכום אותו דרש: ארבע מאות שקל כסף. (בעל הטורים)

"ואברהם זקן בא בימים"

סופי התיבות של פסוק זה הן: 'מאמן' מפני שהאמין אברהם בקב"ה, שכתוב: "והאמין בד' ויחשבה לו לצדקה", ולכן זכה לגילו המופלג שכתוב: "יראת ד' תוסיף ימים". (רבינו אפרים)

"ויאמר ברוך ד' אלקי אדוני אברהם"
מי עוד בתורה אמר ברוך השם? (3 תשובות)

מצאו נא בפרשה:

1. פסוק שמתחיל באות ה' ומסתיים באות ה', כשם הפרשה: היי שרה.
2. כמה בנים היו לאברהם בסך הכל?
3. שניים מגלגל המזלות.
4. בהפטרה: 6 אותיות רצופות הנקראות ישר והפוך.
5. את התנועה 'סגול' 6 פעמים ברצף.
6. שני אנשים עם שם זהה בתוספת אות אחת.
7. שני דברים מגלגל המזלות.

"זיכרון" סימן

גימטריאות ורמזים לזכירת מספר פסוקי הפרשה

בפרשת חיי שרה מסופר על חיי אברהם בזקנותו: "ואברהם זקן בא בימים".

בפרשת חיי שרה ישנם 105 פסוקים, ואפשר לזכור זאת ע"י זכירת המילים:

"בא בימים" = בגימטריא = 105

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לשבוע שעבר: נערים בני 50 ומעלה: "אל נעריו שבו לכם פה" - ישמעאל. "נער לא ימיש" - יהושע. "הנערים המרגלים" - כלב. (לפי חשבון השנים היו כולם בני 50 ומעלה) **לסדר את הפרשה** - "ותער כדה אל השקת". **חידון א' ת'** - ארבע מאות שקל כסף, בקע, גמל, דומה, האיש העבד המשל בכל אשר לו, וינחם, זקן, חת, טובה, יצחק ישמעאל, כנען, לבן, מספוא, נשיא אלוקים, סוחר, עין, פילגשים, צוחר, קטורה, רבבה, שוקת, תבן. **חידון א' ת' הפוך** - משא תימא, זהב, אבישג, כד, אלה, רגליו, רמז, לשוח, לוט, לחי רואי, ובינך, ותכל, נזם צמידים, חברון, ותתכס, ארבע, צעיף, וירץ, ישבק, גר, וירש, מגדנות. **שעשועי דאורייתא** - נח: "ויאמר ברוך ד' אלקי שם", אבימלך: "אתה עתה ברוך ד'", יתרו: "ברוך ד' אשר הציל". (לבן בפרשתנו אומר: "בוא ברוך ד'" אבל בשוא מתחת לאות ב') 1. "חדד ותימא... וקדמה". 2. 8: יצחק, ישמעאל, זמרן, יקשן, מדין, מדין, ישבק, שוח. 3. בתולה, שור. 4. "אבי-מימיו". 5. "חסד ואמת את". 6. מדין ומדין. **ואלה שמות** - מריבה (ספר הישר), ריבה, מלכית, מלכות, פטימה, גיגית. (ולפי רוב השיטות היו לו שתי נשים מתוך אלו). **מילה בפרשה וירא** - עולה. "נשאה את משאה" - משאה=עולה, "בתחושת קיפוח נוראה" - עוולה, "שהיא קרבן המחנה" - קרבן עולה, "ולפי עושרה משתנה" - שיש אף קרבן עולה ויורד שמשתנה לפי עושר המקריב. **טמונות בפרשה** - 1. עיפרון - "עפרון בן צוחר" (כג, ח). 2. "ודומה ומשא" (כה, יד) 3. שוא - "ויקשן ילד את שבא" (כה, ג). 4. "וניקית משבועתי" (כד, ח). 5. מתנות אליעזר לרבקה ומשפחתה (כד, ג) ואברהם לבני הפלגשים (כה, ו) ואף יצחק תיקן תפילת מנחה (מתנה) 6. "ואפנה על ימין או על שמאל" (כד, מט) 7. "ארם הנריים" - 'בין שתי נהרות יושבת' (רש"י-כד, י). 8. גמל זמון - "מגמלי אדוניו" (רש"י-כד, י). 9. מחדד-מ= "חדד" (כה, טו) 10. כף קטנה במילה - "ולבכתה" (כג, ב). 11. "ובטירותם" (כה, טז) 12. ישיבת "חברון" (כג, ב). 13. "וד' ברך את אברהם בכל" (כה, א) "יא שהייתה זו אבן טובה. 14. "ארבע מדות שקל" (כג, טו) 15. אח+אמא+תלוש+מה+עני= "אך אם אתה לו שמעני" (כג, יג) **טמונות בהפטרה** - 1. "בת שבע" (יא) 2. "לא קרא" (קרא=דלעת) (יח) 3. "אבן הזוחלת" (ט) 4. "רכב ופרשים" (ה) **שאלה לשלחן השבת בראשית** - שאלנו: מדוע לא נברא האדם ביום שלישי שכבר כל מזונותיו היו מוכנים לו אז, שהרי טרם הותר לו לאכול בעלי חיים עד לאחר המבול, וכל מזונו היה מן הצומח שנשלמה בריאתו ביום שלישי? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. כי כדי לשמוח צריך שיהיה לפניו בשר ויין ואין לו בשר לפניו, לכל הפחות שישמח בראיה. 2. היה מותר לו לאכול בשר נבילה המתה מאליה (תוס' סנהדרין נו:) ולכן טרם היו כל מזונותיו מוכנים. 3. לולא החטא היה מותר לו לאכול בשר. (מהרש"א) 4. נברא בערב שבת כדי שיכנס מיד לסעודת שבת. 5. "יא שמותר היה לאכול מבשר קרבנותיו ומזה אכל.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

באתרים: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) 'תורת יוסף' ו'דרשו'.

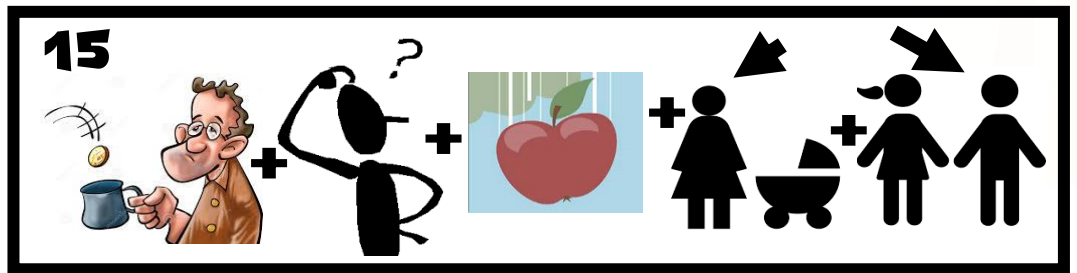
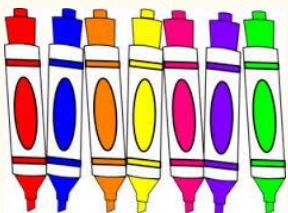
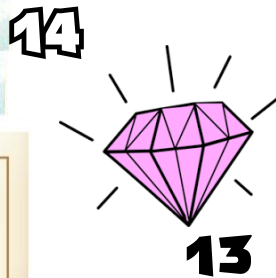
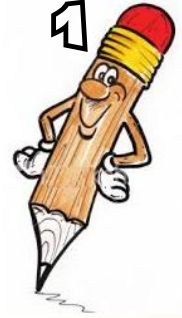
בשכונת בית ישראל בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
temunabaparashah@gmail.com
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

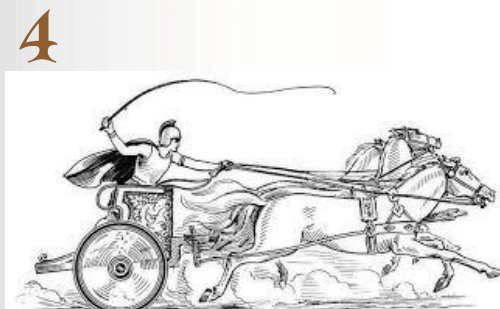
'מחשבה טובה'

התשובה לטמונה זו תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"ויגמל" (כאח)

הפטרת היי שרה "והמלך דוד זקן" (מלכים א' א' - לא')

טמונות בהפטרה

עדיין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש! חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת!
לפרטים נוספים ולהזמנות התקשרו: 052-766-5775